

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Львівської області** щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2023 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Львівської області в II кварталі 2023 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Львівської області у II кварталі 2023 року свідчать, що на тлі відновлення енергосистеми, поступового пожаття внутрішнього попиту та зміцнення курсу гривні респонденти очікують зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінюють перспективи розвитку підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується нижча інфляція. Девальваційні очікування послабилися, але залишаються високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні** вперше з I кварталу 2022 року: баланс відповідей – 26.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 5.3%) (графік 1). У цілому по Україні – 17.0%;
- **повільніше зростання цін на споживчі товари та послуги**: 55.3% респондентів очікують, що інфляція не перевищить 15.0% (у попередньому опитуванні – 42.1%), у цілому по Україні – 46.6%. **Головними чинниками інфляції** респонденти продовжують називати воєнні дії, витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **девальвацію національної валюти нижчими темпами**: частка респондентів, які очікують знецінення гривні відносно долара США, становить 78.9% (у попередньому кварталі – 97.3%), у цілому по Україні – 72.2%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств**: баланс відповідей – 7.9% (у попередньому кварталі – 16.2%). У цілому по Україні – 9.6% (таблиця). Найоптимістичніші очікування були в респондентів переробної промисловості області (33.3%);
- **зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках**: баланси відповідей – 18.4% та 20.0% відповідно (у попередньому кварталі – 16.2% та 25.0% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – 14.5% та 10.9% відповідно;
- **збільшення інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – 5.7% та 18.9% відповідно (у попередньому кварталі – «мінус» 8.6% та 10.8% відповідно) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 2.3% та 4.5% відповідно;
- **зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 5.3% (у I кварталі 2023 року – «мінус» 2.6%) (графік 4). У цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 3.8%;
- **зростання цін на товари/послуги, що купують/продають підприємства, нижчими темпами**: баланси відповідей – 86.8% і 51.4% відповідно (у попередньому кварталі – 94.7% і 63.2% відповідно) (графік 6). Найбільше зростання цін на продукцію власного виробництва прогнозують респонденти підприємств торгівлі, транспорту та зв'язку, а також інших видів економічної діяльності (по 71.4%). На думку опитуваних, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на сировину, матеріали та енергоносії, а також вартість трудових ресурсів (графік 7);
- **уповільнення зростання витрат на одиницю продукції**: баланс відповідей – 65.8% (у I кварталі 2023 року – 78.4%). Водночас респонденти області очікують зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника вищими темпами: баланс відповідей – 60.5% (у попередньому кварталі – 50.0%) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств збільшувати виробництво, респонденти називають воєнні дії та їх наслідки, занадто високі ціни на сировину, матеріали та енергоносії (графік 5).

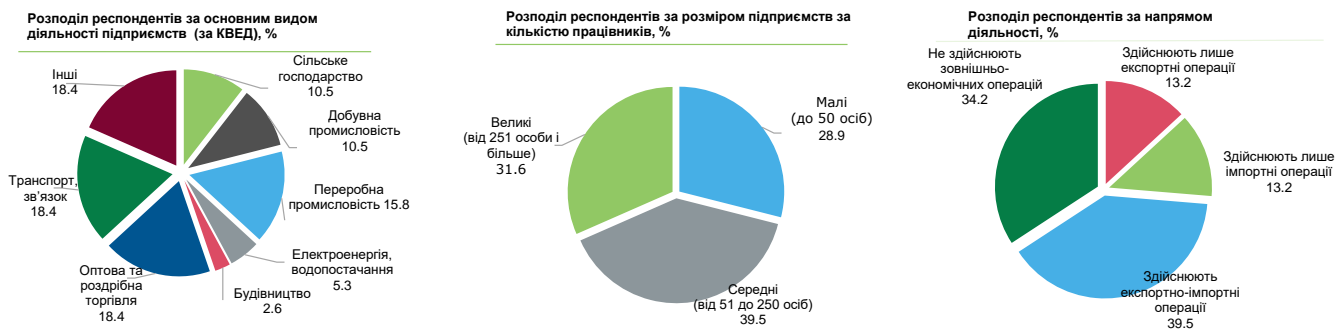
Очікування щодо потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом підвищилися (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити (44.7% опитаних), надають перевагу кредитам у національній валюті. Оцінки щодо умов доступу до банківських кредитів послабилися, але все ж залишаються жорсткими (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами, наявність інших джерел фінансування та невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

91.9% респондентів області зазначають, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 94.9%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

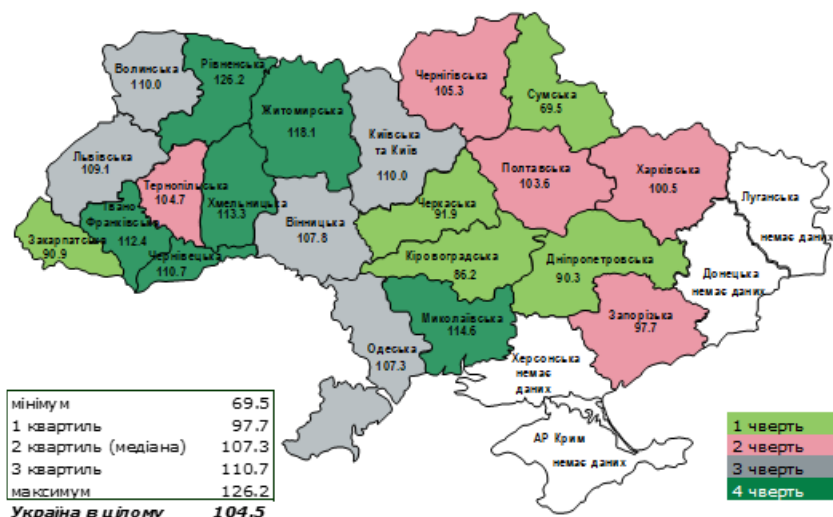
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств** погіршився та оцінюється як **поганий**: баланс відповідей – «мінус» 13.2% (у I кварталі 2023 року – 5.4%). У цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 11.1%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва вищий, ніж нормальний**: баланс відповідей – 4.3% (у I кварталі 2023 року – 8.7%);
- **ресурси виробничих потужностей достатні, щоб задовольнити неочікуване зростання попиту**: баланс відповідей – 10.8% (у I кварталі 2023 року – 13.2%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 02–26 травня 2023 року;
- опитано всього 38 підприємств;
- репрезентативна за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, добувна та переробна промисловість, торгівля, транспорт та зв'язок, інші.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

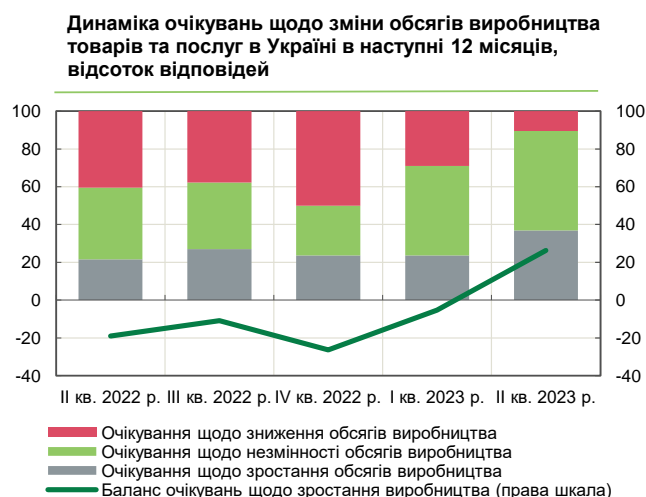
¹кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
²медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Львівської області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2022 р.	III кв. 2022 р.	IV кв. 2022 р.	I кв. 2023 р.	II кв. 2023 р.
фінансово-економічного стану	-11.1	-8.1	-2.7	16.2	7.9
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	5.4	-2.7	0.0	16.2	18.4
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-35.3	-19.4	-31.4	-8.6	5.7
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-25.0	-13.5	2.8	10.8	18.9
кількості працівників	-5.4	-7.9	2.6	-2.6	-5.3

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

Графік 1

Графік 2

Графік 3

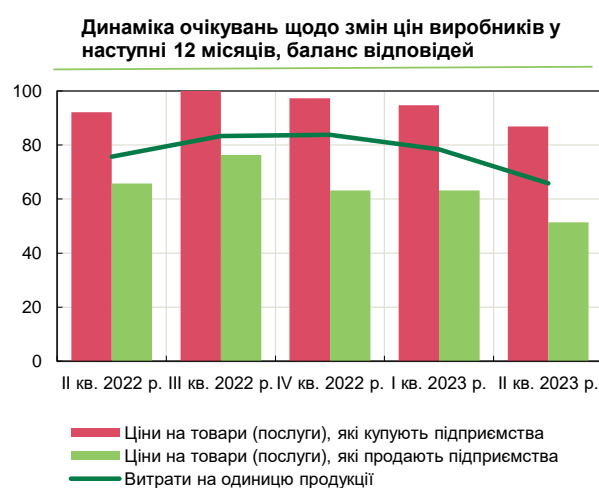
Графік 4

Графік 5

Графік 6

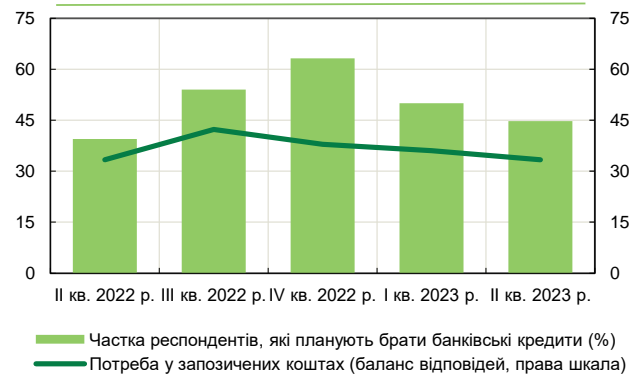
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

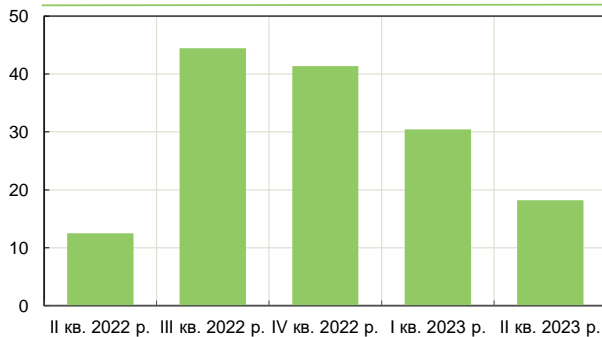
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

